Icke officiella afdelningen.

Utdrag ur Berättelse, afgifven af Kommunikationsexpeditionen i Kejserliga Senaten för Finland för åren 1891—93.

(Fortsättning från Bihanget N:o 5).

Utveckling af världspostföreningens grundlagar.

1. Transitofrihet.

Medan staterna i postalt hänseende ännu stodo isolerade vid sidan af hvarandra, kom transitorättigheten såsom sådan, isynnerhet för de länder, hvilkas bemedling för vidare befordran af viktiga poster ej kunde undvaras, att spela en öfvervägande finansiel roll. Då världspostföreningen sedermera, såsom kardinalprincip för en endräktig värksamhet på den internntionella trafikens fält, ställde transitofriheten i spetsen för alla fördragsbestämmelser, lades den grund, på hvilken enhvar af de mellanfolkliga postkongresserna sedan stödt sitt reformatoriska utvecklingsarbete i unionens tjänst. Denna princip har i anseende till sin grundläggande betydelse blifvit själen äfven i alla separatkonventioner. Samtidigt med världspostföreningen själf, vinner den häfd i alla jordens länder och i alla af dem beroende oceaniska paketångarlinjer. Efter det de britiska kolonierna i Australien och Sydafrikanska republiken inträdt i unionen, finnas bland stater med ordnadt postväsen blott 3, nämligen: Caplandet, Natal och Orange-fristaten, som ej erkänna friheten af sluten transiterande post på folkrättslig grund och enligt världspostkonventionens principer.

I kausalt sammanhang med transitofriheten står:

2. Afgiftsfri transitorätt.

Afgiftsfri transitorätt är det nödvändiga komplementet till principen om transitofriheten, och därjämte förutsättningen för ett billigt och likformigt porto. En fullständig afgiftsfrihet har man dock ännu ej kunnat genomföra. I detta syfte

hade väl Tyskland vid Bernerfördragets afslutande framkastat ett förslag, men rönt lifligt motstånd främst af Belgien, hvilket land bildar skärningspunkten för kontinentens viktigaste transitolinjer och sålunda fann sig hotadt med en förlust af 1 miljon francs, utgörande dess årliga transitointäkt. Äfven Frankrike, som af sina transitovägar drager ansenlig fördel, skulle hafva måst kännbart skatta åt denna reform. Af hänsyn till förenämnda stater och för att ej lägga hinder i vägen för konventionens afslutande var man tvungen att inskränka sig till fastställande af nedsatta och likformiga transitoafgifter. Likasom i Bern strandade tyska rikspostförvaltningens öfriga sträfvanden för det afgiftsfria transitots sak emot financiela intressen. Mot målet trängde man dock oafbrutet genom fortsatt nedsättning af transitoafgifterna.

Underhandlingarna hafva å Wienerkongressen ånyo gifvit vid handen, det landtransitots omedelbara upphäfvande ej kan ske, utan att åt de i denna befordringsbranche företrädesvis deltagande länderna (t. ex. England, Frankrike och Belgien) beredas särskilda andra förmåner. Frågan går emellertid oemotståndligt sin slutliga lösning till mötes. Under inflytande af nödvändigheten att afskaffa afräkningarna öfver transitoafgifter och den härför erforderliga statistiken, skall afgiftsfrihetens idé altmer utvecklas. Ty likasom förhållandena under den massvis växande korrespondensens tryck mäktigt bidragit till världspostföreningens grundläggning samt den tekniska postbehandlingens förenkling och likställande, likaså skall masstrafiken med obetvinglig makt nedbryta alla hinder, som träda dess fria utveckling i vägen. Besjälad af denna idé framhöll Statssekreteraren v. Stephan i Wien transitofrågans slutliga lösning såsom hufvuduppgiften för nästa i Washington år 1897 sammanträdande internationella postkongress.

3. Portoenhet.

För de höga och växlande tariffer, som innan världspostföreningens grundläggning voro för handen, utgjorde befordringsafståndet den bestämmande normen. Världsposttaxan däremot är bygd på principen om distansgradationernas upphäfvande, altså samma grund som den, hvarpå det likformiga portot för inrikeskorrespondens i flere länder hade blifvit baseradt. Betingelsen för införande af ett billigt och enhetligt porto inom världspoströrelsen åter är, att de stora afståndens fördyrande invärkan neutraliseras, d. v. s. att allmän afgiftsfri transito genomföres. Då man i Bern hade kommit detta mål jämförelsevis nära, fastställde kongressen ett normalenhetsporto, utgörande för bref 25 centimes per 15 gr. samt för tryckalster o. s. v. 7 centimes enligt 50 gr. såsom beräkningsgrund, med den öfvergångsbestämmelsen, att detta normalporto i de enskilda länderna skulle få bestämmas från 20 till 32 centimes för bref samt från 5 till 11 centimes för tryckalster. Dessutom skulle såsom ersättning för sjötransportkostnader, där befordringssträckan öfversteg 300 mil, portoafgiften få höjas med halfva beloppet. För ofrankerade

bref komme dubbelt porto att beräknas. Åren 1876 och 1877 blef det emellertid i anledning af åtskilliga transoceaniska länders anslutning till unionen nödvändigt att i kommunikationen med dessa länder till följd af de dryga sjö- och landtransitoafgifterna provisoriskt fastställa en andra brefportosats -- i Tyskland 40 pfennige. Men trots denna och många andra i början oundvikliga förändringar i tilläggsportotaxorna, har man med fasthållande af målet om ett absolut enhetsporto dock kommit detta ständigt närmare och kan det numera genom Wienerkongressens förhandlingars direkta och indirekta värkningar betraktas så godt som vunnet.

Med sträng konsekvens genomförde redan kongressen i Paris grundsatsen om likformigt porto, i det den, med upphäfvande af de i Bern fattade interimsbesluten, stadfäste en enhetlig brefportosats af 25 centimes = 20 pfennige. Vid sidan af denna fortbestod dock ännu det genom Bernerkongressen införda tilläggsportot, hvars ändamål var att sätta de transoceaniska länderna, särskildt staterna i södra och mellersta Amerika i stånd att ansluta sig till unionen, utan att rubba deras ännu outvecklade finansväsen.

Å Wienerkongressen framkastades viktiga förslag till upphäfvande af den sista olikheten, nämligen tilläggstaxan. Det visade sig emellertid äfven här, att de bestående sjötransitoafgifterna omöjliggjorde tilläggsportots allmänna afskaffande. Kunde detta sålunda ej fördragsenligt genomföras eller ens en projekterad moderation af tilläggsafgiften åvägabringas, så hafva diskussionerna i denna fråga likväl gifvit en kraftig påstöt till afskaffande af tilläggsportot öfveralt, där ett trängande behof af dess uppbärande ej är för handen; så har t. ex. den viktigaste staten i världstrafiken, nämligen Storbritannien, numera afsagt sig tilläggsafgifterna till hela utlandet med undantag af mellersta Afrika.

Vidare har det till stöd för enhetsidén och till aflägsnande af den oegentligheten att en stat under enahanda förutsättningar uppbar tilläggsporto till ett land, men underlät det till ett annat, d. v. s. på sätt och vis tillämpade ett differentialsystem, blifvit fastställdt, att tilläggsafgifter, där sådana en gång uppbäras, skola gälla alla de främmande länder, till hvilka de konventionella tilläggsportobestämmelserna härom hänföra sig.

I likformighetens intresse införde Wienerkongressen därjämte, att inskrifningsafgiften, som härtils, jämlikt art. 6 af det reviderade Pariserfördraget, för en del europeiska stater varit 25, för andra 50 centimes, hädanefter skulle utgöra 25 centimes öfveralt. Af samma skäl beslöts att den härtils för postanvisningar gällande minimiafgiften af 50 centimes skulle upphäfvas samt i stället en afgift af 25 centimes för 25 francs fastställas.

För att ådagalägga betydelsen af de storartade resultat, som genom alt detta vunnits, erinra vi om, huru före världspostunionens grundläggning exempelvis i Tyskland för! brefkorrespondens destinerad till nuvarande föreningsländer, i stället för enhetsportot, 65 olika portosatser funnos för frankerade och 28 för ofran-

kerade bref och huru inom världsposttrafiken icke mindre än 1,500 portosatser voro för handen.

4. Portodelningens afskaffande.

Portodelningsfrågan — härtils en outtömlig källa till stridigheter emellan de skilda postförvaltningarna — har såsom kändt i den ömsesidiga utjämningen funnit sin enkla lösning. Detta system grundar sig på erfarenheten, att i korrespondensen emellan tvänne länder antalet utväxlade försändelser för hvardera i det närmaste är detsamma, äfvensom att mängden af frankerad och med lösen belagd korrespondens, utom i få undantagsfall, öfverhufvudtaget är lika stor. Under sådana omständigheter eger halfveringen lämpligast rum just därigenom, att hvarje postförvaltning behåller sin egen portointäkt.

Med detta förfaringssätt, som gör all afräkning öfverflödig samt underlättar och befordrar rörelsen, står frågan, huruvida det under slika omständigheter är ändamålsenligt att införa allmänt frankeringstvång, i närmaste samband. Denna fråga är af speciel vikt för de stater, hvarest antalet afsända ofrankerade bref undantagsvis betydligt öfverskjuter mängden af den ingående ofrankerade korrespondensen. Enligt 1889 års statistik utgjorde denna differens i Italien och Sverige icke mindre än 600,000. Detta förhållande upptogs äfven å Wienerkongressen till behandling, hvarvid man i förgrund ställde spörjsmålet, om frankeringstvånget faktiskt är ett nödvändigt och af förord förtjent medel för aflägsnande af de enstaka och öfvergående uppträdande differenserna i portodelningen och om det är förenligt med den korresponderande allmänhetens intressen.

För närvarande är absolut frankeringstvång fastställdt för rekommenderade bref, postanvisningar, postförskott, postpaket och värdebref; delvist frankeringstvång åter för tryckalster och varuprof (helt och hållet ofrankerade försändelser af detta slag postbefordras ej); enkla bref och postkort åtnjuta frankeringsfrihet. Att utsträcka frankeringstvånget längre förefans enligt kongressens uppfattning intet tvingande skäl. I anseende till den ständigt växande masstrafiken är det likväl såväl för rörelsens förenkling som för en värksam kontroll af portouppbörden önskvärdt, att frankering komme allmännare och slutligen oinskränkt i bruk, Detta mål skall emellertid uppnås äfven utan användande af frankeringstvång, dels genom allmänhetens småningom öfverhandtagande vana att på förhand erlägga postportot, dels genom den i motsatt fall åliggande betalningen af dubbelt porto. Allmän obligatorisk frankering skulle säkert af allmänheten lifligt ogillas, i vissa fall till och med vålla värkliga olägenheter. Lika litet som frankeringstvångs införande kan fordras för bref, lika svaga äro å andra sidan skälen att inskränka det redan gällande frankeringstvånget och genom sådana åtgärder hämma de sedan åratal pågående bemödandena att i det allmänna medvetandet införa frankeringsprincipen.

5. *Garanti.*

Enligt världspostkonventionens och separataftalens härintils gällande bestämmelser ansvara postvärken enligt följande normer:

1) för totalt förkommen rekommenderad korrespondens med 50 francs, som utbetalas till afsändaren eller på dennes begäran till adressaten. För plundradt innehåll ansvaras ej.

Likväl har i en del utomeuropeiska länder ansvarsskyldigheten för rekommenderad korrespondens i följd af den inre lagstiftningen blifvit undantagen *). Intill dess denna förändrats behöfva sagda länder i världsposttrafiken ej utbetala något skadestånd för rekommenderad korrespondens. Emellertid äro äfven andra föreningsstater i sin korrespondens med dessa länder fritagna från ansvarsskyldighet;

2) för förkommen, skadad eller stulen värdekorrespondens. I händelse af partiell förlust eller plundring ersättes blott skadans verkliga belopp. Hvarje bedrägligt angifvande af ett för högt assurans-värde har till följd att afsändaren förvärkar rättighet till skadeersättning;

3) för postanvisningsbelopp, ända tils de utbetalts till emottagaren;

4) för förkommen, plundrad eller skadad paketkorrespondens. Skadeståndet bör motsvara förlustens eller skadans värkliga belopp, men får för paket utan angifvet värde af ända till 5 kg:s vigt ej öfverstiga 25 francs, för paket af ända till 3 kg:s vigt i länder, där blott sådana paketförsändelser äro till postbefordran berättigade, en summa af 15 francs samt för assurerade paket det angifna värdet;

5) för postuppdrag, likasom för rekommenderade bref, äfven i trafiken med de under mom. 1 angifna länderna. För dröjsmål vid befordran af postuppdrag ansvaras ej.

I alla fall utom vid förlust af postanvisningar förfalla ersättningsanspråken, då förlusten förorsakats af högre makt (*vis major*).

Ersättningsskyldighet upphör, såsnart adressaten meddelat kvittens samt emottagit korrespondensen.

Vidkommande dessa bestämmelser hade å kongressen flere ändringsförslag blifvit framlagda:

a) I princip viktigast var projektet om fastställande af ersättningsskyldighet äfven för *vis major*.

Utan tvifvel har allmänheten med hänsyn till den, genom de förlängda befordringsvägarna och de mångtaliga sjötransporterna, vidgade faran äfven ökadt intresse vid att i högsta möjliga utsträckning säkerställa sig för under befordran möjliga förluster och skador beträffande korrespondensen. Skulle världspostföreningen genom att ikläda sig ansvarsskyldighet äfven i fall af *vis major* söka tillmötesgå detta intresse, så skulle den öfverskrida

*) För närvarande utgöras dessa länder af: Amerikas förenta stater, Argentinska republiken, Brasilien, Canada, Ecuador, Guatemala, Mexiko, Paraguay och Peru.

området för de juridiska grundsatser, som äro bestämmande inom öfriga trafikbrancher. Enligt allmänt antagna rättsliga normer är kontrahent ansvarig för de förbindelser han fördragsenligt iklädt sig, blott såvida skulden kan åhvälfvas honom. Ifrån handelsrättslig synpunkt åter ansvarar fraktförare för hvarje eventualitet, som ej kan betraktas såsom följd af högre makt.

Emellertid har äfven tyska postvärket numera i inrikes trafiken iklädt sig ansvarsskyldighet för vis major, där skadan ej skett genom ett naturfenomens invärkan; och världspostföreningen, som enligt tidens fordringar hand i hand med förbättrade kommunikationsvilkor äfven borde erbjuda den relativt största säkerheten, skulle blott taga ett dess betydelse och uppgifter värdigt steg genom att hvad ansvarsskyldighet vidkom, ikläda sig såsom den högsta lagliga förpligtelse äfven den för *„force majeure“*. Detta vore så mycket mer önskvärdt, som äfven försäkringsbolagen åtagit sig ansvaret för af högre makt vållade förluster. Sist bör äfven den omständigheten påpekas, att i anseende till de många divergerande juridiska begreppen om „vis major“ det praktiska afgörandet af en skadeersättningsfråga säkert skulle stöta på många svårigheter samt att utslaget i en sådan sak komme att falla olika, alt efter som respektive postvärk hyllade den ena eller den andra af de kontrasterande rättsliga teorierna. Dessa menliga följder af världspostföreningens nuvarande ansvarsbestämmelser skulle genom att unionsländerna iklädde sig skadeersättningsskyldigheten äfven för vis major lätteligen förebyggas.

Kongressens utslag i denna fråga måste emellertid falla annorlunda, enär man stött på en sådan mängd skiljaktigheter i de olika ländernas inre lagstiftning, att likformighet beträffande utsträckt ansvarsskyldighet för närvarande ännu ej hade kunnat åvägabringas. Men om än förslaget till följd af sin universalt bindande karaktär blifvit afböjdt, så står det dock de enskilda unionsstaterna fritt att i enlighet med sin inre lagstiftning ikläda sig ansvarighet för „vis major“ äfven inom världspoströrelsen. — För öfrigt skulle frånsedt frågans materiella svårighet äfven lämplighets skäl hafva talat emot en utsträckning af ansvarsskyldigheten, så länge ett antal stater ännu icke als erkände någon sådan ens beträffande rekommenderad korrespondens.

b) Till detta mål hänförde sig äfven det andra förslag, som åsyftade allmän ansvarsskyldighet för rekommenderade bref i samtliga fördragslutande länder.

Det i Bernerfördraget intagna förbehållet, enligt hvilket en del utomeuropeiska stater ännu frikallade sig från ansvarighet för rekommenderade bref, kunde i anseende till vikten af garantifrågans likformiga reglering ega blott en karaktär af en öfvergående bestämmelse. I allmänhetens såväl som sakens eget intresse vore det altså på tiden, att alla undantagsförhållanden upphörde. En del postförvaltningar hafva ock lofvat arbeta för en motsvarande förändring af den inre lagstiftningen. För att emellertid å ena sidan ytterligare betona förbehållets exceptionella och provisoriska karaktär

samt å andra sidan gifva länderna en synlig sporre till att i denna vigtiga punkt bringa sina lagar i öfverensstämmelse med de internationella fördragens principer, har ifrågavarande undantagsbestämmelse uteslutits ur hufvudkonventionen och intagits i slutprotokollet. Å nästa kongress skola de sannolikt helt och hållet upphäfvas.

c) Jämlikt bestämmelsen i § 6 af det reviderade Pariserfördraget förfaller hvarje ersättningsanspråk såsnart adressaten meddelat kvittens för och emottagit korrespondensen. Denna bestämmelse vållade emellertid beträffande rekommenderade och värdeförsändelser ansenliga svårigheter för postförvaltningarna, enär dessa, såsom ju fallet är vid öfver hufvud all korrespondens, ej med full säkerhet kunna konstatera adressats identitet, utan allenast pröfva öfverensstämmelsen emellan företedda legitimationsdokument och uppgifterna i korrespondensens adress. Derföre har ock ofvannämda bestämmelse blifvit förändrad derhän, att „hvarje ersättningsanspråk för korrespondens förfaller, såsnart den utlämnats till en person som styrkt det hans namn och karaktär öfverensstämma med hvad adressen därom angifver“. Härigenom blef postvärkens ställning till de gällande grundsatserna något förbättrad; det ligger lika mycket i allmänhetens eget intresse, att postvärkens ansvarighet ej utsträcktes öfver förhållandenas säregenhet motsvarande gränser, ty postvärken skulle i motsatt fall tvingas att för sin egen säkerhet träffa andra allmänheten betungande och postens användbarhet inskränkande bestämmelser.

För öfrigt gåfvo stadgandena beträffande garanti för värdebref anledning till diskussion af frågan om angifningen af det rätta värdet. Vidkommande utväxling af värdebref förbjöd Pariserkonventionen i § 8 hvarje bedräglig, innehållets reela värde öfverstigande uppgift, men bestämde intet om de rättsliga följder sådant förfarande medförde. För att klarera denna punkt hade kongressen i Lissabon tilläggsvis statuerat, det afsändare genom bedräglig värdeuppgift förvärkade all rätt till skadeersättning samt dessutom gjorde sig saker till kriminel bestraffning enligt i inlämningslandet gällande lag. Denna föreskrift öfverensstämmer med en i § 8 af „lagen om tyska rikets postväsen“ af den 28 Oktober 1871 förhandenvarande bestämmelse. Däremot blef den i anslutning härmed å Wienerkongressen uppstälda frågan, huruvida äfven i fall af afsigtligt underskattande af värdeinnehållet enahanda bestämmelse skulle träda i kraft eller med andra ord deklaration af värdet till dess fulla belopp fastställas, med fullt skäl nekande besvarad. För låg värdeuppgift kan nämligen ej betraktas såsom bedrägeri, enär de för detta begrepp kännetecknande attributerna i föreliggande fall saknas och afsändaren själf ikläder sig risken för den icke angifna delen af värdeinnehållet. Ej heller är något svikligt underhållande af försäkrings- eller portoafgiften härvidlag tänkbar, då posttvång för värdeförsändelser ej existerar.

Likasom i denna fråga har kongressen beträffande en projekterad gradation af skadeersättningsbeloppen för rekom-

menderade bref, postkort, tryckalster och varuprof förhållit sig afstyrkande.

Äfven härutinnan visade altså kongressen huru blott framstegsidéer inom världspostföreningen vunno anklang och huru alt, som ej besjälades af dessa idéer, icke inom dess krets fann något gensvar.

Den schweiziska posten och folkförsäkringen.

Den 18 juni 1894 har förbundsrådet stadfäst ett emellan post- och järnvägsförvaltningen å ena sidan samt lifförsäkrings- och ränteanstalten å den andra afslutet fördrag, genom hvilket postmärket kommer till vidsträkt användning inom lifförsäkringsväsendet.

Bestämmelserna i detta fördrag äro i hufvudsak af följande innehåll:

1. För att bereda de mindre bemedlade klasserna tillfälle till lifförsäkring kommer den schweiziska lifförsäkrings- och ränteanstalten i Zürich att från d. 2 juli 1894 under namn af „folkförsäkring“ införa kapitalförsäkring för dödsfall till belopp af från 100 till omkring 2.000 francs. Såsom försäkringsarter äro närmast förutsedda alternativ (blandad) försäkring samt försäkring för dödsfall med afkortad premiebetalning.

2. Den schweiziska postförvaltningen underlättar det för den enskilda försäkrade att inbetala och för lifförsäkrings- och ränteanstalten att inkassera bidragen därigenom, att den tillåter premiernas insändning i frankotecken samt förpligtar sig att efter afdrag af 1 procents provision utbyta dem emot kontanta penningar. Premiens betalning försiggår sålunda, att den försäkrade under förloppet af ett kvartal på en karta uppklistrar 13 frimärken och sedan insänder denna karta i slutet konvolut till den schweiziska lifförsäkrings- och ränteanstalten i Zürich. För dessa slutna, men icke rekommenderade försändelser erlägges vanligt brefporto; detta utgör inom staden Zürichs lokaldistrikt 5 cent. samt för det öfriga Schweiz 10 cent.

3. I stället för den med frimärken belagda kartan sänder den schweiziska lifförsäkrings- och ränteanstalten i Zürich i öppet omslag en ny karta för nästa kvartal jämte trykt kvitto för den redan gjorda inbetalningen. För dessa obegagnade kartor äfvensom kvittot erlägges vanligt tryckalsterporto d. v. s. 2 cent. för hvarje försändelse.

4. Den schweiziska lifförsäkrings- och ränteanstalten klipper de insända, med

frimärken belagda kartorna i två delar, behåller den öfre delen såsom ett slags verifikat och sänder den nedre frimärkena bärande delen till öfverpostdirektionen, hvarpå denna värkställer afräkningen och utbetalar till lifförsäkrings- och ränteanstalten premiebeloppen med afdrag a 1 % i provision. Afräkningen sker 4 gånger om året.

5. Den lägsta premien vid „folkförsäkring“ utgör 2 francs 60 cent. i kvartalet altså 10 francs 40 cent. per år. Sålunda kunna blott frimärken af 20 cents eller högre valör användas.

6. Å kartan få ej andra frimärken än de af den härför bestämda valören användas. För hvarje brott emot denna föreskrift afdrager lifförsäkrings- och ränteanstalten 1 franc från försäkringssum man.

7. Begagnar en försäkrad förfalskade eller redan nytjade postvärdetecken till premiebetalning, så förlorar han all rätt till sin försäkring. Den schweiziska post- och järnvägsförvaltningen kan dessutom ställa en sådan person till laga ansvar.

8. Alla försändelser från lifförsäkrings- och ränteanstalten till schweiziska postförvaltningen och omvändt från postförvaltningen till lifförsäkrings- och ränteanstalten måste vara fullt frankerade.

9. Den schweiziska lifförsäkrings- och ränteanstalten förbinder sig att använda all vinst af folkförsäkringen till de försäkrades fromma äfvensom att utan ersättning afträda folkförsäkringen med hela dess kapital, dess böcker och papper till förbundet, om detta senare skulle fordra det i de försäkrades och landets intresse.

En fransk postdirektör om klagomål mot postverket.

I tidskriften „Revue des Postes et Télégraphes“ ingå några synnerligen intressanta utdrag ur memoarer, utgifna af vordne franska postdirektören Etienne Arago. Af särskildt intresse äro de från en så kompetent person härstammande upplysningarna om allmänhetens klagomål öfver slarf från postens sida.

„Af hundra beskyllningar mot postverket,“ säger Arago, „visa sig åtminstone nittio vara ogrundade. Huru ofta angriper man icke orättvist dessa arbetets martyrer, hvilka samvetsgrant uppfylla sina skyldigheter! Min plikt bjuder mig att inlägga ett ord till deras försvar.“

„Två fall, hvilka jag själf bevittnat, bevisa tillfylles, med hvilken lätthet man ofta utslungar mot posttjenstemännen de svåraste beskyllningar.“

„En bankir i Paris framställde engång klagomål öfver, att han icke erhållit korrespondens, som dagen förut hade bort

anlända till honom. Brefbäraren förklarade, att han verkligen fört fyra bref till bankirens bostad; portvakten åter bedyrade, att postiljonen nämnda dag alls icke varit där. Då klaganden hade samma tillnamn som en af de ifrigaste antirepublikanerna i Paris, så lyckades några af hans vänner nästan öfvertyga honom om, att hans bref tagits i beslag för att utforska hans namnes politiska åsigter. Men bankiren var en ärlig man, och när man några veckor senare kom på det klara med saken, infann han sig hos mig för att ursäkta sig för sina misstankar.

Det visade sig då, att de fyra saknade brefven hittats bakom en byrå, som vid en reparation i portvaktens bostad hade flyttats från sin plats. Brefbäraren hade efter vanligheten lagt brefven på byrån, hvarifrån de genom någons oförsiktighet hade fallit ned."

„En annan gång infann sig hos mig en affärsman, en känd och pålitlig person, klagande öfver att han blifvit bestulen.

Han hade lagt i ett kuvert en tusenfrankssedel, hvilken han först invecklat i ett halft ark rent papper. Sedeln åtföljdes icke af något skriftligt meddelande till adressaten, som var bosatt i Paris' omnejd. Afsändaren hade skrifvit adressen på kuvertet och själf lagt brefvet i breflådan vid postfilialen vid J. J. Rousseaugatan.

Brefvet framkom till adressaten, men sedeln saknades. Kuvertet befanns vara tomt, då det öppnades. Tilläggas bör, att adressaten i likhet med afsändaren var en fullt pålitlig person.

Jag gjorde den sistnämnde uppmärksam på, att han handlat oförsiktigt och oriktigt, då han skickat en banksedel i ett enkelt ofrankeradt bref. Därpå antecknade jag den saknade sedelns nummer och lät genast anställa undersökning, hvilken jag uppdrog åt en skicklig inspektor; men alla efterforskningar voro fruktlösa och bevisade endast, att posttjenstemännen handlat fullkomligt korrekt och ärligt. Afsändaren var naturligtvis icke nöjd härmed och utfor i de hetsigaste anfall mot styrelsen.

Detta var det första fallet i min praktik, som fick en så olycklig utgång, och det smärtade mig djupt. Alla denna affärs detaljer hade kommit till samtliga byråchefers kännedom. En af dessa — föreståndaren för returbrefafdelningen — kom en dag till mitt kabinett och frågade, om jag icke mindes den saknade sedelns nummer. Då jag meddelade honom densamma, visade han mig ett fullkomligt rent kuvert och framtog därur en banksedel med den nämnda nummern.

Efter långvariga öfverläggningar kommo vi till den slutsats, att den mest sannolika lösningen på gåtan var följande: afsändaren hade en bunt kuvert framför sig och uttog därur af förbiseende två kuvert, hvilka på något sätt fastnat vid hvarandra. Sedeln insatte han i det nedre kuvertet och skref adressen på det öfre. De sålunda hoplimmade kuverten insattes i breflådan, hvarest de genom friktionen skildes åt. Kuvertet med adressen tillställdes adressaten; det andra åter, som saknade adress och i hvilket sedeln var insatt, öfversändes till byrån för obe-

ställbar korrespondens och öppnades efter den fastställda terminens utgång.

Samma dag öfverlemnades sedeln åt den något förvånade egaren, som efter denna händelse, såsom man kan hoppas, blef försiktigare, då det gällde att anklaga postverkets tjenstemän.

Från postförhållandena i London.

Vid posten i London gälla bland annat följande bestämmelser:

1. För enkla bref, som efter de fastställda tiderna för posternas tillslutande inlämnats till befordran, erlägges en tillskottsafgift af 2 pence samt för rekommenderade bref 4 pence. All korrespondens, som blifvit insatt i de å postkupéerna befintliga breflådorna, är underkastad samma tilläggstaxa.
2. Vid afhämtande af korrespondens från posten erlägges för hvarje afhämtningsfack en hyresafgift, som vid hufvudpostamten utgör 2,2 pund st. årligen samt vid de öfriga postanstalterna 1 pund sterl.
3. För tömmande af husbreflådor erlägges årligen:

i London:

för fyra eller färre dagliga tömningar i bottenvåningen 6 pund sterl. samt för hvarje daglig tömning därutöfver 1 pund sterl. årligen,
för hvarje trappa uppåt 1 pund sterl.;

i provinsstäderna:

för en daglig tömning i bottenvåningen 3 pund sterl.; för öfrigt såsom i London.

4. För paket, som förvaras på posten, erlägges en lagerafgift af 1 penny per dag ända till ett maximibelopp af 1 shilling 5 pence.
5. För rekommenderade bref, som inlämnats i breflådorna, erlägges ett tillskottsporto af 8 pence.

Obeställbara bref i Amerika.

Af till Nordamerikas Förenta Stater ankomna obeställbara bref uppbrännas, enligt en särskild öfverenskommelse, brefven från Canada, Storbritannien, Tyskland, Schweiz, Syd-Amerika och Australien. — Italien, Frankrike, Ryssland, Spanien, Norge, Sverige, Danmark och Belgien visa större omsorg för sina medborgares korrespondens och fordra, att alla obeställbara bref returneras.

Det största besväret förorsakas byrån för „döda“ bref *(Dead Letter Office)* af Italien, och detta af följande enkla skäl: många italienare skicka åt sina landsmän i Amerika ofrankerade bref; adressaten åter har ingen lust att erlägga dubbel portoafgift. I de flesta fall nöjer han sig med att se på handstilen och taga reda på afgångsorten; häraf drar han den slutsatsen, att hans korrespondent befinner sig vid god helsa och återsänder brefvet utan att öppna det.

Antalet af „döda“ (obeställbara och returnerade) bref, som ankommit till postkontoret i Washington, utgjorde senaste år icke mindre än 590,672; och detta, ehuru den amerikanska poststyrelsen vidtager alla åtgärder för att behörigen frambefordra korrespondensen.

Nya kinesiska frimärken.

I Kina hafva införts två serier nya frimärken. Den ena serien, bestående af sju olika valörer, är afsedd för den lilla hamnstaden Tschinkiang. Teckningen visar oss en flod med ett bredt strandbälte, på hvilket en pagod reser sig. Denna teckning är omgifven af en dubbel rand, inom hvilken upptill finnes påskriften „*Chinkiang*“ och nedtill „*Postal Service*“; på sidorna åter synas siffrorna, som angifva frimärkets valör.

Den andra serien, bestående af två olika typer och nio valörer, är afsedd för staden Kewkiang. Den första typen visar oss en pagod inom en dubbel qvadrat, som bildar en ram med påskrifter; den andra typen åter kinesisk skrift med alla möjliga sirater inom en dylik ram som den första typens frimärken. Påskrifterna äro: upptill „*Kewkiang*“ och nedtill „*Postal Service.*“

En ny flygmaskin.

„Tysk byggnadstidning“ innehåller en beskrifning öfver en af professorn vid tekniska högskolan i Brünn, dr Georg Wellner, uppfunnen segelhjulflygmaskin, hvilken beskrifning vi med hänsyn till det allmänna intresse, hvarmed uppfinningar på detta område omfattas, i korthet återgifva.

Segelhjulflygmaskinen eger ingen ballong för att drifva densamma till väders, utan höjer den sig af egen kraft i rymden och kan styras efter godtfinnande. Idén är densamma som med den i vinden uppstigande draken. Maskinen är därför försedd med en mängd vingytor. Den fysiska process, som försiggår med draken, består i luftförtätning, som alstrar ett tryck nedifrån uppåt och sålunda frambringar en viss lyftkraft. Luften sammanträngер sig under drakens sneda underyta till ett elastiskt bolster och präss ar emot denna yta i riktning uppåt. Segelhjulet består af ett antal vingytor, som följa på hvarandra i krets. Segelhjulets axel ligger vågrätt och är rundt omkring försedd med ekrar med vindytor. Hjulet kringdrifves af en motor. Den snabba rotationen upprätthåller balansen, i det den hindrar maskinen såväl från att kantra som från att nedstörta. Det nya luftfartyget liknar en jättefågel, som i stället för vingar på sidorna bär tvänne oafbrutet kringsvängande vinghjul. Såsnart dessa hjul af motorn försatts i tillräckligt hastig rotation, begynner fartyget stiga. Den framdrifvande kraften alstras jämväl af hjulen, hvilka på samma gång värka som propellrar. Uppfinnaren tror, att fartyget skall uppnå en hastighet två till tre ggr större än ett iltågs. Denna snabba fart sätter luftskeppet i stånd att öfvervinna atmosfäriska motströmmar och hålla kosan; det är sålunda oberoende af meteorologiska inflytelser. För öfrigt skall fartyget röra sig blott på 20 eller högst 40 meters höjd. Uppfinnaren hoppas, att den första stora flygmaskinen efter icke alltför lång tid skall genomila luftens regioner. Måtte denna förhoppning blifva en värklighet!

Meddelanden från Postföreningen i Finland.

Transsumt ur protokollet fördt vid bestyrelsens för Postföreningen sammanträde å Poststyrelsens lokal, den 17 November 1894 kl. 6 e. m.

— — — — — — — — — — —

§ 1.

Efter slutförd diskussion beslöts, att af Postföreningens medel anslå disponibla 200 mark till uppköp af uteslutande finsk, företrädesvis original, men äfven till finskan öfversatt gedigen literatur, hvarom den å bestyrelsens sammanträde den 23 Oktober 1894 valda inköpsnämnden skulle underrättas genom utdrag ur detta protokoll.

§ 2.

Anmälde ordföranden assessor E. Björling, att postförvaltaren i Tavastehus Carl Gustaf Alléen såsom gåfva öfverlemnat till Postföreningens bibliotek följande arbeten: „Arkiv i Postväsendet“ 1 band, „Om Svenska Postinrättningens uppkomst och utbildning från 1636 till Konung Carl den XII:s död 1718,“ „Postfrågan i Ridderskapet och Adeln (Referat från plenum d. 23 Maj 1891),“ „Giltigheten af Finlands grundlagar (öfvertryck ur Nya Pressen),“ „Posthandbok för Finland,“ tryckt 1894 och „Svensk Postmatrikel“ 1883 af G. N. Samsioe och O. T. Pamp, hvilka böcker med tacksamhet emottogos.

§ 3.

Af förekommen anledning beslöts, att, genom införande af utdrag ur detta protokoll i något af Poststyrelsens månadsbihang, uppmana medlemmarne af Postföreningen att, i händelse några önskningsmål eller annat rörande föreningen eller dess förvaltning skulle förefinnas, vända sig direkte till bestyrelsen och icke till tidningspressen, isynnerhet som föreningens intressen icke kunna intressera den stora allmänheten.

— — — — — — — — — — —

Helsingfors, Kejserliga Senatens tryckeri, 1895.